Total Pages 02 PKC/PG/IS/SAN-102/16

2016

M.A.

1st Semester Examination

SANSKRIT

PAPER – SAN – 102

Full Marks : 50

Time : 2 Hours

Answer all questions

The figures in the right hand margin indicate marks

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable

Illustrate the answers wherever necessary

सर्वेषां प्रश्नानां संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च उत्तरं प्रदेयम्-

1. ऋग्वेदस्याभ्यर्हितत्वेऽपि तद्व्याख्यानं विहाय सायणाचार्येण यजुर्वेदव्याख्यानं कथं कृतमिति ग्रन्थदिशा सयुक्तिकमुपस्थापनीयम्। **10**

अथवा

मन्त्रभागस्य प्रामाण्यं पूर्वपक्षमतनिरासपूर्वकं निरूपयत।

2. उपनिषत्पदार्थं निरूप्य उपनिषदां नामानि विलिख्य केनोपनिषदः परिचयः प्रदीयताम्।

अथवा

अधोनिर्दिष्टेषु केनोपनिषन्मन्त्रेषु द्वयोः संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च सप्रसङ्गव्याख्यां कुरुत। **10**

क) न तत्र चक्षुर्गच्छति न वाग् गच्छति मनो
न विद्मो न विजानीमो यथैतदनुशिष्यात्।
अन्यदेव तद्विदितादधो अविदितादधि
इति शुश्रुम पूर्वेषां ये नस्तच्चाचचक्षिरे॥

(Turn Over)

ख) यन्मनसा न मनुते येनाहुर्मनो मतम्।
तदेव ब्रह्म त्वं विद्धि नेदं यदिदमुपासते॥

ग) यच्छ्रोत्रेण न शृणोति येन श्रोत्रमिदं श्रुतम्।
तदेव ब्रह्म त्वं विद्धि नेदं यदिदमुपासते॥

3. अधस्तनेषु निरुक्तवचनेषु द्वयोः यास्काचार्यदिशा संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च व्याख्या कार्या। **5X2**

क) ते निगन्तव एव सन्तो निगमनात् निघण्टव उच्यन्ते।

ख) इन्द्रियनित्यं वचनमौदुम्बरायणः।

ग) उच्चावचेष्वर्थेषु निपतन्ति इति निपाताः।

4. अधस्तनेषु पदत्रयस्य निर्वचनं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च क्रियताम्। **3X2**

क) आदित्यः ख) निघण्टुः ग) मेघः घ) उषा

(*Internal Assessment :10 marks*)

समाप्तम्